

Oslo, 24.mars 2015

HØRINGSSVAR NOU 2014:14 - FAGSKOLEN – ET ATTRAKTIVT UTDANNINGSVALG

Voksenopplæringsforbundet (VOFO) takker for muligheten til å gi høringssvar på NOU 2014:14 – Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg.

Voksenopplæringsforbundet er interesseorganisasjon for 15 studieforbund med 470 medlemsorganisasjoner som organiserer alle typer kurs for ca. 500.000 voksne og unge deltakere i Norge hvert år.

Voksenopplæringsforbundet er spesielt opptatt av unge, voksne og eldre som av ulike årsaker har problemer med å komme inn i eller forbli i arbeidslivet, og som kan bruke fagskolen som et viktig redskap til å utfylle egen kompetanse og gi nye muligheter. Statistikken viser at 60% av fagskoledeltakerne/studentene er over 25 år, og 53% av dem tar fagskoleutdanningen på deltid. Voksenstudentenes og deltidsstudentenes bør tas spesielt med i vurderingen av NOU 2014:14.

Det er viktig med en fagskolereform som kan bidra til

- å redusere udekket behov for yrkesrettet kompetanse
- å gjøre både potensielle deltakere og bedrifter oppmerksom på etter- og videreutdanningsmuligheter gjennom fagskolene
- å bidra til økt rekruttering til helse- og omsorgssektoren

Synliggjøring av yrkesutdanning som fagfelt

Det er viktig at fagskolen får økt status som høyere, yrkesfaglig utdanning.

Fagskoleutdanningen må gjøres bedre kjent både i samfunnet og for potensielle deltakere i videregående skole. Dette vil være spesielt viktig i en tid der man har sett på yrkesutdanning som svakere stilt enn akademisk utdanning. Det er viktig at utdanningen kan gjennomføres som deltidsstudium, da mange vil være i jobb under utdanningen. Disse faktorene vil kunne bidra til økt rekruttering til yrkesfaglig utdanning, og kunne oppnå det mål som nevnes, at man vil kunne gå fra 16.000 fagskolestudenter i dag til 30.000 i løpet av en 10-årsperiode.

Opptaksbakgrunn

VOFO støtter fagskoleutvalgets forslag om at fagskoleutdanningen bør ligge på nivå over videregående opplæring. Opptak må ligge hos den enkelte fagskole.

Studiepoeng

Det er viktig at ordningen med studiepoeng blir fleksibel i forhold til annen høyere utdanning.

Vitnemål

VOFO støtter Nasjonalt Fagskoleråd i deres synspunkt at 'Vocational Diploma' fortsatt skal gjelde som en standarddokumentasjon.

Praksis

VOFO mener at praksis ikke bør være obligatorisk, men tilpasset det fagområdet det dreier seg om i hvert tilfelle. Dette vil også lette utfordringen med at det kan være vanskelig å skaffe praksisplasser. Spesielt vil mange voksne og eldre ha lang erfaring allerede, og vil også i stor grad være i jobb under utdanning. Fagskolerådet anbefaler at 'praksis gjøres obligatorisk under forutsetning av at det legges en bred praksisforståelse til grunn', og VOFO støtter Fagskolerådet i at 'Skolene må kunne tilpasse praksiskravet til de enkelte utdanningene'.

Antall fagskoler i fremtiden

Fagskoleordningen må bygge på et prinsipp om mangfold og fleksibilitet. Dersom antallet fagskoler skal vurderes redusert, må det gjennomføres en grundig prosess som vil skape solide fagmiljøer og være i nær kontakt med arbeidslivet. Et alternativ til færre fagskoler kan være nettverk av fagskoler som vil gi nettopp dette. Det er likevel viktig også å holde fast ved mindre fagområder som går under betegnelsen 'tradisjonelle håndverk' og små og verneverdige fag.

Finansiering

En statlig finansiering vil være positiv og lette utviklingen av fagskoletilbudet når det gjelder arbeidslivets behov. Det er grunnleggende at statlig finansiering må unngå underfinansiering. Private fagskoler bør inkluderes i et offentlig finansieringssystem.

Fagskoleutvalgets foreslåtte tiltak som VOFO spesielt støtter:

- Sørge for at rådgivningstjenesten i grunnskolen og videregående opplæring og de regionale karrieresentrene styrker sin kunnskap på fagskoleutdanning for å bidra til synlighet og rekruttering til fagskolene.
- Betegnelsen 'fagskolekandidat.'
- Sørge for at fagskolene får gode nok rammebetingelser til å kunne tilby fleksible læreformer, bl.a. nettbasert læring. Det vil også bidra til at voksne lettere kan ta fagskolestudiet som deltidsstudium for etter- og videreutdanning.
- Overføre eierskapet av fagskolene fra fylkeskommunen til Staten.
- Utforme vilkårene for å oppnå akkreditering slik at også de private fagskolene stimuleres til å utvikle solide enheter.
- Akkrediterte fagskoler skal selv kunne opprette utdanninger innenfor de økonomiske rammene myndighetene setter.

- Opprettelsen av Nasjonale fagråd, som skal gi råd knyttet til utdanning innenfor ulike fagfelt og samordne og koordinere kvalitetsutviklingen innenfor fagfeltet og kartlegge regionale og nasjonale kompetansebehov. VOFO og FUN bør delta som representanter for ideell sektor.
- VOFO støtter at fagskolene må pålegges å ha et tilpasset pedagogisk tilbud til fagskolelærere uten formell, pedagogisk utdanning, og lærerne må pålegges å gjennomføre dette.
- Revisjon av mandat og sammensetning av Nasjonalt Fagskoleråd, slik at det lettere kan ta et større ansvar for koordinering med arbeidslivets behov for fagskolekompetanse og bidra til politikktutviklingen på feltet. VOFO og FUN bør fortsatt delta som representanter for ideell sektor.
- Samordne all finansiering av fagskoler under én finansieringsordning for fagskoler, som gjøres til et statlig ansvar under Kunnskapsdepartementet.
- Innføre en egen programkategori for fagskoler på Statsbudsjettet.
- Dimensjonering av studieplasser.
- Tildeling av frie studieplasser.

Partene i arbeidslivet

VOFO støtter også spesielt tanken om at partene i arbeidslivet må øke sin innsats for å synliggjøre fagskolen som en attraktiv karrierevei, øke sin kunnskap om fagskoleutdanning, bidra til at bedrifter og virksomheter stiller opp som praksisarena og bedre kommunisere sine fremtidige kompetansebehov til fagskolesektoren.

Voksenopplæringsforbundet ønsker lykke til med det viktige arbeidet fremover, og står til rådighet ved diskusjon av studieforbundenes bidrag til arbeidet.

Vennlig hilsen

Voksenopplæringsforbundet

Gro Holstad
Generalsekretær

Astrid Thoner
Seniorrådgiver

VOKSENOPPLÆRINGSFORBUNDET
STUDIEFORBUNDENES INTERESSEORGANISASJON